

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Stanisław

Nazwisko: Dernowski

Miejsce urodzenia: Szmurły gm. Brańsk, pow. Bielsk Podlaski

Data urodzenia: --1923

Imię ojca: Karol

Dodatkowe informacje:

Uzupełnienia/sprostowania:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Stanisław Dernowski pseud. "Ładunek", w latach 1945-1946 żołnierz antykomunistycznych partyzanckich oddziałów V Brygady Wileńskiej AK i Narodowego Zjednoczenia Wojskowego (NZW) na terenach pow. Bielsk Podlaski i pow. Wysokie Maz., występuje w aktach w sprawie karnej Wojskowego Sądu Garnizonowego w Białymstoku z lat 1945-1949. Ta sprawa karna była prowadzona przeciwko Józefowi Skowrońskiemu pseud. „Spust” (synowi Jana, ur. 07.11.1925), który został aresztowany przez UB dn. 10 września 1945 i oskarżony o to, że od 1 lipca 1945 do września 1945 na terenie pow. bielskiego należał do "nielegalnej organizacji NZW mającej na celu obalenie przemocą ustroju państwa" oraz także między innymi o to, że "przechowywał bez zezwolenia władz broń palną". Stanisław Dernowski pseud. "Ładunek" występuje jako "członek bandy >Kruka<" w zeznaniach i zapisach protokołu przesłuchania Józefa Skowrońskiego pseud. „Spust” - protokołu datowanego dn. 13.09.1945.

IPN Bi 212/127 (G. 369/45, As-20).

Stanisław Dernowski pseud. "Ładunek" figuruje w aktach KW MO w Białymstoku z lat 1980-1981 zatytułowanych "Kwestionariusze osobowe do [oddziału] >Burego<". To opracowanie pionu archiwalnego SB dot. żołnierzy III Brygady Wileńskiej NZW - walczącej z komunistycznymi okupantami kraju w latach 1945-1946 na terenach powiatów Bielsk Podlaski, Wysokie Mazowieckie i Białystok pod dowództwem kpt. Romualda Rajsa pseud. "Bury". W kwestionariuszu dot. Stanisława Dernowskiego pseud. "Ładunek" zapisano między innymi, że "w 1945 r. dokładnej daty brak wstąpił do nielegalnej organizacji NZW na terenie powiatu Bielsk Podlaski, pełnił funkcję zastępcy dowódcy plutonu w bojówce dowodzonej przez >Burego< i >Rekina<. Posiadał stopień wojskowy plutonowy. Od lipca 1945 r. brał udział w napadach zbrojnych i terrorystyczno-rabunkowych na posterunki MO, oddziały wojska i Armii Czerwonej (...). W dniu 30 kwietnia 1946 r. został zabity przez grupę operacyjną [UB-KBW] w czasie walki zbrojnej w miejscowości Czochanie-Góra".

IPN Bi 019/31 (1/29), IPN BU 0177/71
(Charakterystyka nr 71, p.106).

Stanisław Dernowski pseud. "Ładunek" figuruje (wraz z kilkuset innymi żołnierzami i współpracownikami antykomunistycznego podziemia) w aktach Wydz. "C" KW MO w Białymstoku z lat 1973-1987 zatytułowanych "Kwestionariusze osobowe do charakterystyki nr 57". Ta charakterystyka (opracowana przez pion archiwalny SB na podstawie akt UB z lat 1940-ch) dot. Komendy Powiatu Bielsk Podlaski krypt. "Burza" Narodowego Zjednoczenia Wojskowego oraz partyzanckich oddziałów i struktur jej podległych - działających w latach 1945-1956 na terenach powiatu Bielsk Podlaski i kilku gmin pow. Hajnówka. Akta te obejmują przede wszystkim kwestionariusze osobowe żołnierzy i członków NZW. W kwestionariuszu dot. Stanisława Dernowskiego pseud. "Ładunek" zapisano między innymi, że ww. "w latach 1945-1947 był członkiem nielegalnej organizacji NZW na terenie pow. bielskiego i w IV drużynie bandy >Kruka< brał udział w szeregu napadach. Posiadał pistolet maszynowy PPsZ".

IPN Bi 019/118 t. 4 (2/56).